

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tilleg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“s ekspedisjon og forlag ,Akersveien 5 1, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Sjelefangst. — I Jesu-Hjertemåned. — Den tyske trosbevægelses program. — «Over tusen geistlige -» — Maréchal Lyauteys brever. — I kikkerten. — Norske Kvinners Kat. Forbunds innsamling til spanske barn. — Spørsmål og svar. — Gakk hen og gjør likeså! — St. Vincensforeningens feriekoloni. — Herhjemme. — - og derute. — Franciskanerordenens misjonsvirksomhet.

Sjelefangst.

«I våre dager er enhver kristen enten apostel eller apostat» — disse ord brender sig uvilkårlig inn i våre sinn om vi først engang har hørt dem. Ti det må være oss klart at som katolske kristne påhviler der oss alle et apostolat, og vil vi ikke ta det op, men fortsetter å leve et religiøst lunkent liv, er vi et langt stykke hen ad den vei som fører til det absolutte frafall, hvor hver eneste dag representerer en ny tilbakelagt veilengde. Lunkenhet har alltid likegyldighet ifølge, og i første rekke likegyldighet ovenfor Kirkens fiender. Et kristent menneske vet det som første plikt har å elske Gud over alt og sin neste som sig selv, men med dette bud følger også forpliktelsen til å dra omsorg for nestens åndelige vel — og kan hende i første rekke for Kirkens motstandere. Det er ofte fristende for optatte nutidsmennesker å si med Kain: «Er jeg min brors vokter?» — og derved skubbe ansvaret fra sig. Men om vi elsker Gud vil vi hans forherligelse, og elsker vi vår neste, vil vi gi ham del i den velsignelse som følger med livet i Guds kjærlighets nåde.

Lever vi livet slik blir også vi sjelefangere, blir Herrens medhjelpere — den lykkeligste skjebne et menneske kan få. Det er Forsynets bestemmelse at forløsningens frukter meddeles sjelene ved mennesker — og det er et stort ansvar om vi ved efterlatenhet, utålmodighet, egoisme og manglende ofervilje bidrar til at mange sjeler forviller sig bort mens de kunde ha vært hjulpet om vi hadde vært bedre arbeidere i Herrens vingård og bedre fulgt Peters eksempel og «fart ut på dypet» istedetfor å holde oss i ro og fred inne ved det trygge land.

Vår bønn og vårt ønske må være å kunne i ånd og sannhet tilhøre «en utvalgt slekt, et kongelig presteskap, et hellig folkeslag, et eiendomsfolk til å forkynne hans herlighet som kalte oss fra mørket til sitt underfulle lys».

Vel sant — kun apostlene og deres efterfølgere besidder den tredobbelte makt: å forkynne den hellige lære, å betjene det høihellige offer og å lede sjelene på veien mot det evige liv, men for alle Kristi disipler gjelder ordene: «La eders lys skinne for menneskene, at de må se eders gode gjerninger og prise eders Fader, som er i himmelen». Alle skal vi derfor vise iver for å fange sjele — og om enn ikke alle kan gjøre det ved flammende tale, dyspsindige artikler eller store heltegjerninger så kan vi alle være våkne og påpasselige og stadig stille oss selv det spørsmål: «Hvorledes skal jeg best nu i dette øieblikk, på dette sted og blandt disse mennesker bidra til at Guds kjærlighet kan seire i hjertene her?» Legfolk må huske at de ofte får bedre anledninger til å påvirke sjele enn presten: foreldrenes innflytelse i hjemmet er stadig og vedvarende, på kontorer, i fabrikkene og alle andre steder hvor mennesker samarbeider finnes der tusen av øieblikk, hvor ondt kan forhindres og godt fremmes. For enhver ydmyk og kjærlighetsfull kristen, som brenner for Kristi sak på jorden, gjelder ordene: «Det skal gives eder i samme time hvad dere skal tale. Ti det er ikke dere som taler men eders Faders ånd som taler i dere.» Derfor må vi aldri være engstelige men vie alle våre krefter, alle våre ønsker, all vår tro,

I Jesu-Hjertemånedens - Litt historikk.

For de fleste katolikker er Jesu-Hjerteandakten uadskillig forbunden med tanken på St. Margrethe Marie Alacoque, idet de mener at den stammer fra hennes visjon — hun døde 1690. Det gjør den imidlertid ikke, idet den allerede femhundre år før var i bruk i Tyskland, hvor man æret Kristi hjerte som sete for hans uendelige kjærlighet til menneskene. Så tidlig som i 830 nevnes i «Heiland» Jesu hjerte, idet der skjernes mellom hugi = hjertet i overført betydning og herta = det fysiske hjerte. I det 12. og 13. århundre nevnes og hyldes Kristi hjerte i hymner og oder av Caesarius von Heisterbach († 1240), benediktinerabbeden Gottfried von Admont (1165), Konrad von Würzburg († 1287) og Walter von der Vogelweide.

I det 12. århundre dukker der også Jesu-hjerteandakter op i Syd-Tyskland. Et håndskrift om dette emne vet man har vært i dronning Agnes av Ungarns besiddelse, og gikk tapt da man ophevet klostret Muri i Sveits. I præmonstratenserabbedit Steinfeld i Eifel er den eldste Jesu-Hjertehymne blitt diktet i det 12. århundre, idet «Summi Regis cor aveto» er forfattet av Hermann Joseph, som intrådte der 1162 — man har forøvrig lenge tilskrevet St. Bernhard den.

Sammen med mystikkens oppblomstring i det 13. og 14. århundre kom der også fart i Jesu Hjerteandakten. De tyske mindrebrødre, fremforalt David von Augsburg og hans berømte elev Berthold von Regensburg åpner rekken av den tids store Jesu-Hjerte-tilbedere i 13. århundre — etterfulgt senere av franciskanerne Otto von Passau og den salige Lintgard, grunnleggeren av franciskanerinnenklostret i Wittichen († 1348). Vi vet at Cistercienserinnenklostret Helfta's abedissee Gertrudes i sin døds-kamp 1292 så Frelseren selv åpne sitt hjerte og gi henne plass i det — således beretter klosterkrøniken — og at hennes efterfølger Mechthildis av Magdeburg likeledes var benådet med ophøiede visjoner. Også Mechthildis von Hackebom, søster til moder Gertrudes og leder av klosterskolen, levde i nær tilknytning til tanken på Kristi sårede hjerte. Den yngste av de begavede nonner i Helfta var St. Gertrudes den store, f. 1254, hvis bok «Sendebud for den guddommelige kjærlighet» som blev ferdig 1301, ett år før hennes død, åpenbarer hennes store kjærlighet til det allerhelligste hjerte, og er den ennu uovertrufne håndbok ved andaktene til det.

håp og kjærlighet til dette den kristne nestekjærlighets store rike.

Måtte vår hellige Kirkes sak gjennomgløde oss så vi lyser og varmer ikke alene for våre Trosfeller men også for våre motstandere, — ja, for våre fiender!

Ennu betydeligere enn disse ordenssøstre er selvfølgelig dominikanerne, hvoriblandt vi kan nevne så lysende navn som Albert den store, mester Eckhart, Johannes Tauler, Henrik Suso og andre til hvilke slutter sig nonnene av samme orden, som Margareta Ebrier o, fl. Sin høieste fullkommenhet nådde dog Jesu-Hjerteandakten på den tid hos de tyske karteuser — særlig i Johann von Ruysbroeks skole i klostret Groenendael ved Waterloo. Hans tanker blev ført videre efter hans død 1381 av Gerhard von Zutphn († 1398). Fra Windesheimer Fraterherren-kongregasjon kommer Thomas a Kempis († 1471) i hvis «Kristi Efterfølgelse» og fremforalt i hans «bønner og betraktninger over Kristi lidelser» der stadig tales med særlig varme om det guddommelige hjerte.

I det 15. århundre priser priorinnen for klarisseklostret i Schwarzwald, Ursula Heider, stadig den nye Jesu-Hjerte-andakt som også dyrkes fremfor alle andre andakter i benediktinerklostrene Maria Laach, Trier, Nonnenwerth, Seidenstetten i Würzburg under abbed Tretheminius (1516) og i Wessobrunn under abbed Ulrich Stöcklin († 1443). Ved siden av disse treffer vi også mennesker ute i verden som den sl. Dorothea von Montau († 1394), som Herren selv i en visjon har innviet i Jesu-Hjerte-andakten, og fremforalt den sl. Nikolaus von der Flüe.

Ved den nyere tids begynnelse er det især jesuitene som våker over denne andakt. Tysklands annen apostel, den hl. Canisius, ser for sin reise til landet det allerhelligste hjerte i en visjon, da han i Peterskirken ber for Tysklands tilbakevenden til den katolske Kirke. En lang rekke verdens- og ordensprester trer i hans fotspor.

Men fra St. Margaretha Alacoques syn stammer innstiftelsen av Jesu-Hjerte-festen, som i 1765 blev foreskrevet avholdt i hele Kirken av pave Klemens XIII. Den blev først feiret 1686 i Paray-le-Monial — 1692 blev den innført i bispedømmet av biskop Peter av Besancon. Han opprettet også det første Jesu-Hjerte-broderskap, hvorover St. Margaretha Alacoque i sitt 111 brev uttaler sin store glede. I 1729 var der 300 slike anerkjente broderskaper.

Jesu-Hjerte-fredagen stammer fra det umiddelbare opdrag Margarethe Marie mottok 1674. Pave Leo XIII interesserte sig meget for denne andakt. I forbindelse med den står den «Hellige Time», en tilbedelsestid natten mellem den første torsdag og fredag i hver måned, som blev innført i 1829 av pater Robert Delrosse S. J. i Paray-le-Monial til minne om Kristi kamp på Oljebjerget.

Den i våre dager så sterkt utbredte «familieinnvielse til det helligste hjerte», tilsier de familier som har et Jesu-Hjerte-billede en særlig beskyttelse. I sin nuværende skikkelse er den opstått i Paray-le-Monial 1907, hvor pater Mateo Crawley-

Bovey av Picpusfedrene fikk anvisning til den da han en natt påkalte hjelp for sin sykdom som holdt på å berøve ham all arbeidskraft. Både pave Pius X. og Benedikt XV fremmet denne andakt, og den tok et mektig opsving under verdenskrigen.

Den mest fullkomne utøvelse av Jesu-Hjerte-andakten er «bønneapostolatet», hvis spor finnes så tidlig som hos Dionys karteuseren († 1741) og Fraterherren fra Windesheim Johannes Weghe († 1504), men som først blev opprettet som forening 1844 i jesuitterskolastikatet i Vals, Frankrike, og nu omfatter over 25 millioner medlemmer, hvis organ «Jesu-Hjerte-budbringer» hver måned utkommer på 31 språk og i et oplag på over millionen.

Endelig stammer innvielsen av en hel måned til Jesu-hjerte også fra St. Margarethas visjon. Oprin- nelig var det mars måned, men i 1833 blev det end- ret til juni.

Den tyske trosbeve- gelses program.

«Deutsche Glaubensbewegung» har lenge forsøkt å holde sitt program skjult for den store offent- lighet idet man med rette gikk ut fra at tiden ik- ke var «moden» for å innføre hedenskapet igjen i et gjennom århundreder kristent land. Man har derfor hovedsagelig arbeidet ved hjelp av så- kallede «lederkursus», hvor en del mennesker fikk anledning til å sette sig inn i den nye trosbekjen- nelse og nye livsanskuelse for siden å kunne på- virke sinnene i sine omgivelser. Ved avslutningen av hver av disse kursus blir der derfor utdelt en parole som tjener som direktiv for den videre ut- viklings forløp.

Blandt denne instruksjons forskjellige para- grafer er følgende særlig bemerkelsesverdige:

«Den tyske trosbevegelse er en forening av alle de mennesker, som har erkjent enheten av blod og tro og derfor uforbeholdent bekjenner sig til det tyske rikets målbevissthet. Vi fastholder det standpunkt at troen er knyttet til racen. Men da kristendommen er av jødisk-orientalsk oprindelse kan den aldri være det tyske folks tro. Kri- stendommen bringer dette folks beståen i fare og ødelegger det. Konsekvensen av dette er:

1) Den tyske trosbekjennelse hevder som sitt standpunkt at personen Jesus Kristus ikke kan forplikte menneskene da han ikke kjenner troens fundament: race, blod og ære.

2) Den tyske trosbevegelse har som oppgave å oppspore og bekjempe de skader, som kristendom- men anretter blandt folket.

3) Den tyske trosbevegelse avviser på det

bestemteste kristendommen i enhver skikkelse.

4) Dens mål er å frigjøre alle mennesker fra den fremmede kristne lære og fører dem tilbake til og befordre en racepreget tro.

5) Den tyske trosbevegelse arbeider på å skaf- fe sin trosform full plass blandt folket.

6) Den vil befri alle årets fester, som allerede i den førkristelige tid blev feiret av folket, fra all kristnet preg og gjenskape dem ut fra folkets eget liv.

7) Den tyske trosbevegelse oppfordrer alle praktiske mennesker til å bekjempe de kristne trosbekjennelsers innflytelse på det offentlige liv ved

a) å stryke statstilskudd til kirkene

b) å befri skolevesenet fra konfessionell på- virkning gjennom de tyske menighetsskoler

c) sykehusene skal frigjøres fra tilknytning til konfessionene.

d) De teologiske fakulteter ved universitetene skal opheves.

e) Konfessionell virksomhet må ikke utfoldes ved hær og flåte.

f) De kirkelige ordner og klostre skal opheves.

g) Dåpen skal ikke mer være påbudt.

h) Kirke og stat skal adskilles.

Alt i alt har vi besluttet å kjempe for den abso- lutte trosfrihet i de tyske folk efter dets århundre- lange slaveri.»

Til dette er ennvidere å bemerke at disse krav representerer et minimum idet de fremsettes av den såkaldte «måteholdne retning.» Men der hø- res også nu langt radikalere stemmer. Således hev- det Deutsche Glaubensbewegungs offisielle oppgave «Durchbruch» fornylig at den katolske Kirke nu må bøte for alle de «inkvisisjonmord», som den i forgangne århundrer har gjort sig skyldig i. In- gen prest kan undskylde sig med at han er uskyldig i dem. Skyldig er alle som den dag i dag vær- grer sig ved å slå en strek over kristendommen — altså alle som bekjenner sig til den kristne tro!

„Over tusen geistlige.“

en erklæring angående de tyske sedelighetsproces- ser.

Pinsedag blev der fra alle prekestoler i bispedøm- met Münster oplest en erklæring angående naziste- nes beskyldninger mot den tyske geistlighet for se- delighetsforbrytelser. Denne erklæring har følgen- de ordlyd:

Det biskopelige general-vikariat.

Münster, (Westf.) 11-5—37.

På foranledning gjøres de troende bekjent med følgende:

«Völkischer Beobachter» har 30-4—37 påny be- gynt med presseberetninger om sedelighetsproces-

ser og har i den anledning fremsatt følgende tre påstander:

1) Den nasjonalsocialistiske stat og med den det tyske folk har sett sig nødsaget til ad rettens vei å gripe inn overfor de forferdelige seksuelle villfarelser, som over tusen sekularprester og ordensgeistlige har gjort sig skyldig i.

Til dette er å svare med følgende kjennsgjerning.

Vi kan ikke idag fastslå antallet på de verdensprester og ordensgeistlige i hele Tyskland som man har skredet rettslig inn overfor fordi det offisielle avsluttende materiale om dette ennå ikke står til disposisjon. Men for bispedømmet Münster kan vi oppgi følgende tall:

Med et samlet antall av 1500 verdensprester er siden 1933 seks blitt tiltalt, hvorav de to blev frikjent og for den enes vedkommende blev rettssaken innstillet. En rettssak er ennå ikke avgjort og to blev idømt fengselsstraff. Av 270 ordensprester blev en anklaget og dømt til tukthus.

Rundt regnet arbeider 500 ordensbrødre i bispedømmet, og man reiste åklage mot 14 av dem. Fem blev frifunnet, to har sin sak løpende ennå, tre fikk sin innstillet og fire blev dømt.

2) «Völkischer Beobachter» hevder ennvidere: «Den katolske Kirke har ennå ikke søkt med hensynsløs strenghet å sprengte den tusenleddede kjede av seksuelle skandaler i Tyskland og straffe de skyldige». Dertil er å si:

Kirken beklager og dømmer med særlig strenghet når gudinnvierte personer, som mer enn andre er forpliktet til å være forbillede ved et mønstergyldig rent liv, ved synd og ved forførelse vanærer sig selv og vekker forargelse hos andre. I alle de tilfelle her i vårt bispedømme hvor sedelige feiltrin er blitt de geistlige myndigheter bekjent er der blitt grepet inn med strenghet og truffet passende motforanstaltninger. Man har ganske visst av gode grunne ikke offentliggjort feiltrinnene og straffene, for ikke å gjøre forargelsen større. I de tilfelle hvor de biskopelige myndigheter er blitt underrettet, før politiet har skredet inn, har de foranlediget at de skyldige selv meldte sig for domstolen for i noen grad å sone forargelsen ved frivillig å ta den rettfærdige straff.

3) «Völkischer Beobachter» hevder til slutt: «Det dreier sig ikke om enkelte spredte tilfelle, så den tanke vinner mer og mer tiltro at det er hele systemet som er korrupt og råttent.»

Til dette svarer vi: «siden 1933 er to av de 1500 verdens prester i bispedømmet Münster dømt for sedelige feiltrin — en av de 270 ordens prester — fire av de 500 ordensbrødre og ingen av de 12 000 ordenssøstre.

Selvfølgelig beklager og dømmer vi strengt alle de feilende — men som saken står, er det ikke berettiget og i høieste grad fornærmende overfor utallige uklanderlige tyske menn og kvinner når man i all almindelighet fordrister sig til å tale om et helt system som skal være korrupt og råttent.»

Maréchal Lyauteys brever.

Der er utkommet en ny samling av den berømte franske maréchal Lyauteys brever — og likesom de foregående gir også disse innblikk i en menneskesjel hvis innstilling i første rekke er rettet mot fredens gjerninger og som betrakter sitt krigeryrke som et middel til å bringe lovlige og ordnede tilstander tilveie i de land og den befolkning han sendes til.

Det var september 1903 at oberst Lyautey blev utnevnt til kommandant over divisjonen Ain-Lefra. Han befinner sig der overfor det marokanske rike, på en ofte angrepet og dårlig utrustet front i et land som stadig forstyrres av angrep fra uciviliserte stammer, som han både skal beseire og bli venner med. Et meget vanskelig arbeid som ikke blir lettere ved den manglende forståelse, særlig for sitt fredsarbeid, som han møter i sitt hjemland.

Han organiserer fronten og overvåker polititjernen samtidig med at han knytter flere av stammene fastere til Frankrike. Han er på ferde overalt og ser ikke kun dagens krav, men arbeider alltid på lengre sikt for en roligere og fredeligere fremtid. Hans kjærlighet er bundet til Marokko, og ved slutten av 1906 står han ved sitt mål.

Hvorledes har han oppnådd dette?

Hvilken trylleformular har han benyttet? Hans brever forteller det — nøkternt og sannferdig. De er skrevet til hans søster, vicomtesse Ponton d'Amécourt, til hans lærer Galliéni, til hans militære overordnede og til forskjellige av hans personlige venner. De viser oss både arbeidet og arbeideren.

Først og fremst er de et overordentlig betydningsfullt dokument for all kolonisering og har som sådan både historisk og praktisk verdi — ikke minst strategisk sett. Men deres hovedinteresse ligger dog i den humane og kulturelle politikk som de forfekter og som er uløselig knyttet til Lyauteys person. Hans liv er uophørlig handling — og stadig forekommer der i brevene uttrykk som: «Jeg kan ikke leve uten å virke, og jeg ber himlen om lov til å dø før jeg skal tre tilbake».

Man får et lite begrep om de anstrengelser han må gjennomgå når man leser følgende i et brev til søsteren: «Efter å ha stanset en time midt i ørkenen for å spise frokost kommer vi sent om kvelden til teltene eller karavanseriet, hvor alt må ordnes. En hurtig vask, så motta folk som er kommet før oss, motta og lese brever og rapporter, gi ordrer, aldri opføre å være chefen, forsøke ikke å glemme noe for neste dags marsj og heller ikke etterglemme noe på dette sted, som vi sannsynligvis aldri kommer tilbake til, ha et øie på hver finger — det er mitt liv nu».

Men jo mer han har å gjøre, jo mer lever han: «Dette gir mig følelse av å være på toppen av mine

krefter og evner — jeg har aldri følt mig mere i form. Jeg elsker dette liv hvor vi må spise fort, sove fort, arbeide fort».

Og dog finner han tid til midt i denne bevegede tilværelse å studere disse steders historie og kultur og han overkommer å lese alt om dette som er verd å lese. For naturens skjønnhet har han et åpent blikk, og med en dikters penn beskriver han det solfylte land, blomstene og de skyggefulle oaser. Han er alltid idealisten som søker det gode overalt, men han er samtidig en praktisk mann som stadig spør etter realiteter og skjærer tvers i gjennom alt vrøvl og utenomsnakk.

Han elsker sine soldater og elskes av dem. Han gir en beskrivelse av sitt besøk hos de sårede etter slaget ved d'El Mounzar: «De var der alle — disse 40 som har overlevet kampen og hvis hånd jeg trykket en for en, idet jeg sa dem det vi alle følte. Så spurte jeg: «Nu, gutter, hvem av dere har vært med mig før?» — Fem, seks meldte sig: «Jeg var med ved Merken — jeg ved Kéltoung — o. s. v. Således er det overalt og jeg treffer stadig gamle kampfeller som har vært med mig og som kjenner mig og vil følge mig overalt. Dere vet ikke hvor denne følelse er god — jeg får alltid tårer i øinene når jeg tenker på hvor disse menn viser mig tillit».

Det var en forferdelig sorg for Lyautey da hæren blev beordret til å assistere ved kirkeforfølgelsen i 1906. Han utholdt ikke den tanke at soldatene skulde brukes til å lukke og bevokte kirkene, og 5. mars 1906 skriver han følgende brev til krigsminister Etienne. Etter først å ha nedlagt en alvorlig protest fortsetter han: «Der er i Frankrike kirker hvortil er knyttet de helligste erindringer for mig, hvor mine foreldre og besteforeldre har giftet sig og er blitt begravet. Den dag hvor jeg erfarer at menn som bærer min uniform er blitt kommandert til å ødelegge dem vil jeg be om min avskjed. Det kan bli imorgen — ti det forekommer mig at hvis jeg i den hensikt skulde vise mig i uniform på kirkens terskel, vilde hele min slekt stå op fra de døde og forbanne mig.

Dette sies ikke av ulydighet — men mitt hjerte vil sønderrives ved å bære en uniform, vanæret slik. O — dersom De ikke vil oppleve at alle de beste i hæren forlater den, så sørg for at den forbeholdes det arbeid den er bestemt for, så dette mareridt kan opphøre!»

Få brever er så lærerike som Lyauteys fordi de viser en innstilling så gjennomkatolsk at de har et bud å bringe alle. De har et ord å si i alle livets forhold, idet de forkynner at livets lykke består i kjærlighet til arbeid, til mennesker og til Gud. Den sist utkomne samling heter «Vers le Maroc, Lettres du Sud-Oranais (1903—06)» — før er utkommet «Lettres du Tonkin et de Madagascar (1894—99)» og «Lettres du Sud de Madagascar (1900—02)».

J kikkerten.

Kultusministeren i Sachsen Dr. Hartnacke er nylig gått til angrep på cølibatet ut fra rasemessige hensyn. Han fremholdt at cølibatet i den katolske kirke skulde være til skade for rasen, ikke så meget p. g. a. det antall som derved gir avkall på ekteskap som fordi pretekandidatene rekruteres blandt den intelligenteste del av ungdommen. Av denne grunn skulde det altså følge en tilbakegang i intelligens og dyktighet hos den katolske befolkning. «Osservatore Romano» bemerker i denne forbindelse at det bør erindres at der Führer, Gøbbels og andre fremtredende personligheter i det Tredje Rike er fødte katolikker!

På Bispedømmemøtet i Oslo forleden dag kom også sogneprest Iver Welle med besynderlige uttalelser om cølibatet. Ifølge avisreferater skal han virkelig ha sagt: «Katolisismen har et menneskefiendtlig drag, det ser vi i cølibatet.» Av referatet fremgikk ikke hvori det menneskefiendtlige ved cølibatet skulde bestå, enten det skal ligge i det at presten frigjøres for familieband og forpliktelser så han helt kan ofre sig for å bli «alt for alle» som apostelen sier eller om det er cølibatskravet overfor prestene som — isåfall i direkte strid med Paulus's forsikring (1. Kor. 7,8) om de ugifte at det er dem godt om de forblir således — skulde være umenneskelig? Sogneprestens foredrag inneholdt forresten adskillige merkelige påstander bl. a. den at Luther ikke hadde strid med Kirken, mens den som har ord for her i landet å være den første Luther-expert jo i sin tid har utgitt en bok der bærer som tittel: **Luther i kamp med Kirken!** Det bør dog tilføies at sogneprest Welle grunnnet en annens sykdomsforfall på kort varsel overtok å holde dette foredrag, efter hvad det uttrykkelig blev oplyst av møtets leder.

Norske Kvinners Kat. Forbunds innsamling til spanske barn.

Bidrag fra:

St. Josephsøstrene i Norge	Kr. 150,—
Fru konsul Andersen, Fr.stad.	» 50,—
St. Birgittaforeningen, Fr.stad	» 50,—
St. Elisabethsøstrene, Trondheim	» 50,—
Fru Marie Woxen, Oslo.	» 5,—
Frk. Louise Bachke, Oslo.	» 5,—
Frk. Anna Bachke, Oslo.	» 5,—
Frk. Marie Grundeland, Oslo.	» 5,—
Frk. Kellerød-Hansen, Oslo	» 5,—
Fru Helga Dahll, Molde	» 10,—
Frk. Clara Meyenberg, Oslo.	» 5,—
Fru von der Planitz, Oslo.	» 10,—
Frk. Sally Lund, Oslo.	» 20,—

Mariakongregasjonen, Oslo. . . . . »	22,—
Elisabethkongregasjonen, Oslo. . . . . »	17,—
St. Elisabethkongregasjonen, Drammen. . . »	10,—
St. Elisabethkongregasjonen, Porsgrunn. »	20,—
St. Elisabethkongregasjonen, Tromsø. . . »	16,—
Frk. Antonie Tiberger, Oslo . . . . . »	5,—
Fru Thora Sørlye, Oslo . . . . . »	5,—
Fru S. Bohne, Oslo. . . . . »	5,—
Fru og frk. Sutter, Oslo. . . . . »	10,—
St. Franciskus menighet, Arendal. . . . . »	31,—
Menigheten i Halden. . . . . »	30,—
K. B., Oslo. . . . . »	5,—
R. F., Oslo. . . . . »	10,—
St. Elisabethsøstre, Oslo. . . . . »	20,—
Frk. Haslestad, Oslo. . . . . »	5,—
Fru Jørgensen, Oslo. . . . . »	1,—
Frk. Eleanor Arneberg, Oslo. . . . . »	3,—
M. U. L.s underholdningsaften, Oslo 25/5 »	258,50
Fru Augusta Lund, Oslo. . . . . »	5,—
Frk. Helene Germeten, Oslo. . . . . »	5,—
Menigheten i Haugesund. . . . . »	5,—
M. M. . . . . »	11,50
Fra Hamar . . . . . »	10,—

Kr. 880,—

En hjertelig takk til alle bidragsydere. Beløpet er oversendt innsamlingskomiteen i Paris.

Styret.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, sogneprest Kjelstrup i Kristiansand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Ekteskap og Cølibat.

Spørsmål:

Er det sant at den katolske Kirke ser ned på Ekteskapet som noget syndig eller iallfall som noget urent og betrakter Cølibatet som den ideale stand for enhver sann kristen? Blandt mine venner er der nemlig en ung teolog som påstår dette. Jeg har vanskelig for å tro at han har rett i denne påstand, eftersom den katolske Kirke jo regner Ekteskapet blandt den Nye Pakts sakramenter. Vil De gi mig en liten utredning av dette spørsmål?

Interessert.

Svar:

Det er en temmelig utbredt og seiglivet vrangforestilling Deres «unge teolog» gjør sig til talsmann for. Det beste bevis for at han har urett er, som De sier, den omstendighet at Ekteskapet i den katolske Kirke er et sakrament. Istedetfor tankeløst å gjenta sådanne beskyldninger mot Moderkirken burde man vel kunne kreve av en teolog at han først samvittighetsfullt undersøkte saken, f. eks. ved å anskaffe sig en katolsk katekismus som jo kan fåes gjennom enhver bokhandel. Det er jo nettop ved slike usannferdige anklager man bidrager sitt til å utdype kløften mellom

kristne som Frelseren så inntrengende ønsker skulde være ett (Joh. 17,II).

Den katolske Kirke lærer nemlig med Evangeliet at ektestanden er hellig, men at livsvarig kyskhed i ugift stand, eller Cølibatet, som velges av kjærlighet til Gud, er ennu helligere.

Den hellige Skrift sier jo «at den som gifter sig ikke synder» (1. Kor. 7,28) og at det vilde være «djevlesk» å forby ekteskapet (1. Tim. 4, 1—3), ti Ekteskapet er ikke bare en Guds anordning fra begynnelsen (1. Mos. 2,18), men Kristus har i den Nye Pakt også vernet om det ved særskilte formaninger og ført det tilbake til dets opprinnelige enhet og uoploselighet (Matt, 5,28. 32 og 19,3—9). Av apostelen Paulus lærer vi også at Kristus har ophøiet den kristne ekteskapsakt til et sakrament, d. v. s. at han til det kristne brudepars gjensidige ja-ord har knyttet meddelelsen av nåde til å oppfylle ektestandens ofte byrdefulle plikter.

Dette klassiske sted hos den store hedningepostel lyder således: «I menn, elsk eders hustruer, likesom også Kristus har elsket Kirken og hengitt sig selv for den . . . Derfor skal mannen forlate sin far og mor og holde sig til sin hustru, og de to skal være i ett kjød. Dette mysterium er stort, men jeg sier i Kristus og i Kirken» (Efes. 5,25—32). Med disse ord vil apostelen åpenbart si: Jeg taler her om den ekteskapelige forbindelse mellom dem som tilhører Kristus og Kirken, d. v. s. de troende, ti kun for disses Ekteskap er Kristi forhold til Kirken et forbillede. Da imidlertid forbindelsen mellom Kristus og Kirken er en nåderik forbindelse, må også forbindelsen mellom to kristne ektefeller være det, ellers svarer den ikke til sitt forbillede. M. a. o. Ekteskapet er et sakrament.

Herav følger med all ønskelig tydelighet at ektestanden er en hellig stand, så den samme apostel kan si at den far som bortgifter sin datter «gjør vel» (1. Kor. 7,38). Men legg merke til at apostelen umiddelbart derefter sier: «Og den som ikke bortgifter henne, han gjør bedre.» Her har vi altså nettop den katolske Kirkes standpunkt: Ektestanden er hellig, men den ugifte stand enda helligere. Den katolske Kirke er altså i full overensstemmelse med Skriften!

Enhver som er fortrolig med Bibeien vet forøvrig at også Frelseren anbefaler den ugifte stand. Se f. eks. Matt. 19,12. Lærerik er også Kristi samtale med den rike unge mann. Her anbefaler han nemlig ikke bare trivillig fattigdom, men også frivillig cølibat. Ti den som «selger alt» og velger fattigdom på livstid, gir dermed tillike avkall på å stifte og opholde en familie. Klosterløftene hviler altså på god evangelisk grunn.

Hvorfor er da Cølibatet å foretrekke for Ekteskapet? Frelseren selv svarer, på det ovenfor omtalte sted (Matt. 19,12): «For himmerikets skyld.» Apostelen sier det mer utførlig. Han hevder nemlig at det er godt å være ugift på grunn av «den nærværende nød», d. v. s. dette kortvarige livs mangfoldige bekymringer (1. Kor. 7,26). Derefter skriver han: «Den som ingen hustru har, bekymrer sig om det som hører Herren til, hvorledes han kan tekkes Gud. Men den som har en hustru, bekymrer sig for det som hører verden til, nemlig hvorledes han skal tekkes hustruen, og han er delt» (1. Kor. 7,32 og 32).

Med disse Skriftens klare uttalelser for øie er det ufatte-

lig at bibeltroende kristne kan finne noe å utsette på Moderkirkens syn på Ekteskap og Cølibat. Og like så ufattelig er det at mange av dem går så vidt at de likefrem erklærer Cølibatet for naturstridig. Således sier jo Luther i sine bordtaler at ekteskapelig liv er like så uundværlig som mat og drikke (Se «Tischreden». Fol. 350 b.). Kristus sier jo uttrykkelig: «Ikke alle fatter dette ord, men kun de som det er gitt» (Matt. 19,11) — d. v. s. de som er blitt kalt til å leve i ugift stand. Og det er just den katolske Kirkes standpunkt: Enhver skal følge det kall han har fått av Gud — en er kalt til Cølibat, en annen til Ekteskap.

Interessant er det at den dansk-lutherske biskop H. L. Martensen i sitt verk «Den kristelige Etik» (III. s. 16) anerkjenner den katolske Kirkes syn på disse spørsmål. Han sier at apostelen Paulus utvilsomt tillegger den ugifte stand en særegen hellighet og at han anbefaler den ikke bare på grunn av de vanskelige tidsforhold, men betrakter den også som bedre og saligere i sig selv, når nemlig individene har den dertil fornødne nådegave. Martensen finner grunnen til denne særegne hellighet bl. a. i at Cølibatet har en viss likhet med «den tilstand i det tilkommende liv, hvor de salige hverken tar til ekte eller bortgiftes og hvor de er englene like» (Matt. 22,30).

«At denne himmelske tilstand er høiere enn den jordiske», fortsetter han, «vil ikke nektes av nogen. Og dersom det da var mulig allerede i dette jordiske liv å anticipere denne englelige tilstand, da vilde de individer som dette blev gitt også ha et høiere, særeget trin av fullkommenhet og allerede her være himmelen nærmere, idet de tillike mere udelt vilde kunne tjene Herren. Der finnes individer som har en særskilt nådegave til Cølibatet som i dypeste betydning er en naturgave. Det er englelige naturer, hos hvem driften mot Guds rike er så fremherskende over den verdslige drift, hos hvem kjærligheten til Gud og den religiøse forlengsel er så sterk at den jordiske kjærlighet er uten all betydning for dem ..... De føler utelukkende trang til å leve for Herrens samfund i mystisk innadventhet eller i tjenende kjærlighetsgjerninger for Guds rike og anticiperer i denne betydning den himmelske tilstand. Vi kan på grunn av denne aticipasjon tillegge dem en høiere fullkommenhet».

Disse forståelsesfulle ord av en fremragende luthersk geistlig viser at der også finnes protestanter som deler Bibelens og Moderkirkens syn på Cølibatet. De personer som mener at den katolske Kirke bringer Ekteskapet i miskreditt ved å forkynne den ugifte stands ideal, burde forstå at det netop er de som forkaster dette ideal som tilføier Ekteskapet de største sår, fordi de overser den indre sammenheng mellom Ekteskap og Cølibat. Ofte fører jo forholdene med sig at også gifte personer av en eller annen grunn må leve som om de var ugifte og således bøie sig for et byden- de krav om å beherske driftslivet. Hvilken løsning kan man i slike ingenlunde sjeldne tilfeller anviser der hvor man forkaster Cølibatets ideal som umulig? Hvor står altså Ekteskapet høiest i ære: — der hvor man også ærer den enslige stands ideal, eller der hvor Ekteskapet savner den støtte Cølibatet frembyr?

K. K.

Gakk hen og gjør likeså!

På møte i St. Vinsensforeningen 30/5 blev besluttet å kjøpe og dele ut blandt trosfeller i Oslo 50 eksemplarer av p. van Burgs bok om Spania. Hvis vi hadde hatt mere mynt vilde vi ha kunnet sende denne utmerkede bok til flere av våre adresser. Men enhver konvertitt burde ta hånd om — både denne bok og Bergwitz's «De søkte de gamle stier» og sørge for at disse bøker blir kjente i deres omgangskrets. Bruk dem som gaver, og lag litt ekstra blåst om spørsmålet med en fin liten hilsen og tilegnelse i boken du gir bort. Vær legmanns-apostel. De kan også efterlegges «glemmes» hvor folk venter — hos tannlæger, læger o. m. a. Eller på sommerpensjonatet?

Br. Frans.

St. Vincensforeningens feriekoloni.

M. 8	Kr. 7,—
A. B.	» 10,—
I. A.	» 10,—
Ag. B.	» 5,—
H. S—d.	» 20,—
N. N.	» 5,—
Dédé.	» 5,—
E. R.	» 5,—
E. W.	» 10,—
Tre små	» 100,—
Gulspurven	» 10,—
Tidligere inkommet	» 355,—

Kr. 542,—

Herhjemme.

Oslo. I dagene 1.—3. juni holdt sogneprest pater Notenboom en overordentlig velbesøkt retreat for St. Elisabeth-kongregasjonens medlemmer. Som vanlig hadde St. Josephsøstrene elskverdighet stillet institutets kapell til disposisjon og bistod envidere hver aften med sitt skønne kor. At damene var taknemmelig for den tankevekkende og vektige retreat kom klart til orde ved den fellesfrokost som påfulgte felleskommunionen på Jesu-Hjerte-dagen, hvor fru A. Pettersen i prefekten, fru Sutters sykdomsforfall tolket alle medlemmers takk, hvorefter pater Notenboom, som jo også er kongregasjonens præses, på sin side uttalte sin tilfredshet med den gode tilslutning til retreatten og de velbesøkte møter hele vinteren. Fru Nylund takket St. Josephsøstrene for deres store bidrag til retreatens uforglemmelighet hvortil alle de tilstedeværende sluttet sig spontant og hjertelig.

Drammen. Søndag 30. mai, var det fest på Sylling. Drammens menighet reiste til det idylliske sted for der å holde den årlige sakraments prosesjon. Syllingbussen var full av glade mennesker både St. Josephsøstre og menighetslemmer, og vi blev møtt av stedets prest og St. Franciskus-søstrene med den tradisjonelle gjestfrihet. Klokken 10,30 blev høimmessen sunget av Pastor Riesterer, assistert av Pater de Paepe, som er vikarierende sogneprest for Drammens menighet. Syllingkapellet var pyntet på det beste. Et veld av blomster og grønt, som flittige hender hadde plukket i den blomsterrike omegn og ordnet med kjær-

lighet og kunstsans, dannet en vakker ramme om monstraunen med den hvite Hostie. Ren og sjeleløftende klang søstrenes sang. Etterat Pastor Riesterer hadde holdt en gripende tale om Eucharistiens store troshemmelighet blev prosesjonen holdt i søstrenes skjønne lave. Noen småpiker strøde blomster foran sakramentet, og menigheten fulgte andekttig efter, idet den sang de vakre sakramentsalmene. Etter prosesjonen gikk flere hvitslørede kaffeserverersker omkring et stort dekket bord hvor pilgrimene lot sig nistematen smake. Om aftenen var der andakt som blev holdt av Pater de Paepe, og da så kl. 8 Drammensbussen kom foran St. Halvardsvillas dør, tok den et fullt lass av fornøiede Drammensere med hjem, fordi en liten regnskur ut på kvelden ikke hadde formådd å dempe på feststemningen.

«Peregrinus».

Stabekk. Det var festglede som fylt oss alle, da vår spredte menighet samledes i vårt lille kapell, søndag 6. ds. — var patronatsdag. Kapellet var megal vakker pyntet i Pavens farver, og med søstrenes vakre vår-blomster. Fromessen blev lest av vår sogneprest, som holdt en gripende preken over de kjente ord: «Lær av mig, jeg er saktmodig og ydmyk av hjertet», og mange var vi som gikk til Herrens bord for å hente kraft til å bli vårt forsett tro.

Så kom levtimessen, som blev celebrert av pater Notenbomm med pastor Fischendieck og vår sogneprest som diakon og subdiakon, og H. H. Biskopen holdt festpreken i enkle, hjertevarme ord. Det var høitid i Jesu Hjerter-kapellet, da prosesjonen kom inn og blev møtt med korets jublende: «Ecce sacerdos». Vår organist, fru ingeniør Henriksen fortjener all takk for den skjønne musikk. Aftenandakten blev holdt av H. H. Biskopen med preken av pater Boers, som på sin greie måte forklarte, hvorfor Jesu gudd. Hjerter er verdig til all kjærlighet. Om aftenen avholdtes en vellykket fest og det var en stor glede for oss alle at vår kjære overhyrde med flere av Oslos geistlige, samt vår forr. sogneprest pater de Paepe, var blandt våre gjester. Fru ing. Henriksen forestod arrangementet, og den gode stemning fortalte hvor vellykket det var. Og det må bli vår takk for alt hennes strev. Talen holdtes av herr. malerm. Wasler med flere. En herlig dag, hjertelig takk for alt til vår sogneprest og våre kjære søstre!

Sognebarn.

Tromsø. Søndag 30. mai feiredes Kristi Legemsfest. Verdugene var oss ikke nådig, det ikke bare regnet, men det poset ned fra en regntung himmel. Derimot var der i kirken fest, lys og blomster. — Altid er kirken under våre dyktige skolesøstres hender smakfullt pyntet, men i år på Kristi Legemsfest overgikk det hvad man tidligere har sett. Høialteret og sidealtrene var et eneste blomsterhav og kirken var forøvrig smykket med blomster og guirlander — Mange av menigheten mottok den hl. Kommunion i fromessen, og omtrent hele menigheten var møtt frem til høimesen som forrettet av sognepresten. Kirkekoret sang vakker en firestemmig messe under pater Kung's ledelse. Under prosesjonen i kirken var foreningene og skolebarna forsamlet under sine faner. 12 hvitkledde småpiker strøde blomster foran det Allereiligste. Tilslutt sakramental velsignelse og avsyngelse av Store Gud vi lover dig. — Fra kl. 5 eftermiddag tilbedelsestid, som avsluttedes med Kompletorium sunget vekselvis av prest og kirkekor. I anledning av den Hl. Faders 80 årsdag mandag 31. mai, arrangerte St. Olavsforbund festmøte søndag kveld i foreningslokalet. Møtet åpnedes med salmen «Du som Herrens åsyn skuer.» Derefter talte pater Kung om den Hl. Faders daglige gjøremål, som viste at han hadde både en lang og ikke lett arbeidsdag. Talen formet sig som en varm hyldelse til den Hl. Fader og avsluttedes med et 3x3 hurra. — Etterpå fremviste pateren en film fra revolusjonens dager i Russland. Filmen gav en rystende skildring av forholdene og kirkefølgelsene der. St. Olavs forbunds formann herr. Kåre Krane takket i valgte ord pateren for det man hadde hørt og det man hadde sett. Lokalet var pent dekorert med pavens billede og de pavelige farver. Styret serverte også forfriskninger. Festmøtet sluttet med salmen: «Vi elsker vor kirke.»

J. Bj.

— og derute

Tyskland. Etter den siste folketelling er katolikkenes antall i Tyskland 23 772 000, d. v. s. 33 pct. av den samlede befolkning. Fra 1925—1933 vokste antallet med nesten en million, skjønt der i de samme år fant sted 363 750 uttrekkelser. Katolikkenes antall i Tyskland vokser årlig med 187 000 eller 0,9 pct., mens befolkningens samlede tilvekst kun dreier sig om 0,5 pct.

Bryssel. Det internasjonale katolske kvinneforbund har avholdt en studiekongress i Bryssel under forsete av den belgiske Kirkes primas, kardinal van Roey. 260 deltagere representerte 22 land. Kongressen bød på meget av interesse og er blitt utførlig omtalt i skandinaviske katolske kvinners fellesorgan.

Goa. I det 16. og 17. århundre var som bekjent Goa sættet for en storslått misjonsvirksomhet av forskjellige ordenssamfund — bl. a. hadde jesuittene sitt hovedkvarter for India der. Ved slutten av det 18. århundre blev de dog fordrevet av den portugisiske kirkefølger, minister Pombal, hvilket var et tungt slag for de indiske misjoner. Nu har den portugisiske regjering under ledelse av den katolske statsmann dr. Oliveira Salazar tillatt jesuittene å vende tilbake og grunnlegge et opdragelsesinstitut i Goa. Tillatelsen står i forbindelse med den renæssanseperiode Portugal nu er inne i og som har til formål å redde og gjenoplive den gamle portugisiske kultur med alle dens goder. For det kirkelige liv i den portugisiske koloni Goa vil jesuittenes tilbakekomst få stor betydning. Der er planlagt et kollegie og et seminar og patriarken av Goa har utstedt et opprop om å støtte verket.

Tyskland. Atter er en katolsk stemme blitt tvunget til taushet, idet «Katholische Schulzeitung», organ for det katolske lærerforbund i Tyskland, er gått inn. Forbundet er nemlig blitt innlemmet i det nasjonalsocialistiske lærerforbund og derfor praktisk talt oppløst.

Franciskanerordenens misjonsvirksomhet.

Den hellige Franciskus' sønner er blitt den kjærlighet til alt misjonsarbeid tro som de har arvet fra sin far. Ned gjennom alle århundrer og frem til idag står de i første rekke ute på misjonsmarken.

Etter Acta Ordinis Fratrum Minorum's siste oppgave — altså etter ordenens offisielle tidsskrift — bestyrer franciskanerne nu 81 misjonsdistrikter. Der arbeider 4021 misjonærer, av hvem der i siste år er døpt 23 212 voksne og 221 611 barn. Katekumenenes antall er 218 315, kirkene og kapellene 5656, skolene 6198 med 326 614 elever. Ennvidere har ordenen 22 trykkerier og hundrer av sykehus og apoteker. Ikke mindre enn 30 909 012 syke blev i løpet av siste år pleiet eller forsynt med medicin.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri — Oslo.